

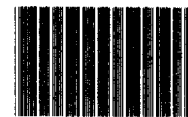
Technická univerzita v Liberci
Fakulta textilní - KKV v Prostějově - 2.ročník BS/TŘOV

DĚJINY ODĚVNÍ KULTURY
-DOK

POP-ART

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI UNIVERZITNÍ KNIHOVNA	
Přir. č.	2130534
Signat.	B14999
č	

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA
TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

3146180945

Autor: Žáková Petra

Akademický rok: 2007/2008
2.ročník BS/TŘOV

POP- ART

Co vlastně znamená slovo Pop-art?

Je to tedy zkratka z angličtiny POPULAR- ART [populár art] = populární umění. Je to dominantní směr výtvarníků, ovlivněný populární kulturou a komerčním uměním. Inspiruje se velkoměstskou kulturou a jejími vizuálními projevy.

Objevuje se ve fotografii, filmu, reklamě, masmédiích a komiksech.

Popart je plný materialismu, ale také citu a jemností, nevyvážeností barev, velké kontrasty jsou jen k dobru. Mnohdy to bije do očí.

Významem pop art se označuje celý úsek soudobého realismu. Šířil se okolo poloviny 50. let nezávisle ze dvou uměleckých center: Londýna a New Yorku. Navazuje na myšlenky deizmu. Vznikl jako reakce na dlouhé období abstrakce. Představuje konzumní masmediální umění. Vyznačuje se antitradicionalismem a tendencemi popírající estetismus.

Na mezinárodní scéně se pop art objevil roku 1964 v Benátkách. Samotný název pop art byl poprvé použit roku 1955 anglickým kritikem Lawrenceem Allowayem v souvislostech s díly skupiny londýnských umělců sdružených v Institut of Contemporary Art (ICA). O několik let později se v tomto institutu utvořila malá organizace Independent group, která iniciovala toto umělecké hnutí.

Charakteristickými prostředky pop-artu je užívání kombinovaných materiálů a technik (fotografických, malířských i sochařských) a záliba v ostrých barvách užívaných moderní neonovou reklamou. Pop-art na umění povýšily především portréty z plakátů, nálepky z konzerv, barevně retušované fotografie a jejich koláže, komiksy s dobrodružnými, zábavnými, či fantastickými náměty.

Období POP-ARTu se rozděluje do tří celků:

První období pop-artu (1953-1958)

Témata byla inspirována technikou Figurativní umění. Mezi významné umělce patřili Paolozzi, Baham, Hamilton a Mac Hale.

Druhé období pop-artu (1957-1961)

Naprostý protiklad prvního období. Abstraktní umění. Mezi umělce druhého období řadíme Richarda Smitha, Petera Blakea a Johna Thompsona. Vyznačuje se převzetím velkých formátů a čerpáním z masové kultury Spojených států.

Třetí období pop-artu (od roku 1961)

V tomto třetím období došlo k novému rozkvětu figurativního pop artu.

Mezi umělce tohoto období patří především studenti Royal college of art – Billy Apple, Patrick Cawfield, Allen Jones a Peter Philips.

Jak poznat, že jde o pop art?

Barevnost, síťotisk, výrobky masové kultury-plechovky, obaly..., jeden obraz ve více barevných variacích, komiksy, blondáta děva ve stylu Marilyn Monroe

Toto hnutí je spjaté především s americkým výtvarníkem Andym Warholem, který byl zároveň nejvýraznějším umělcem tohoto období. (POP-ARTu). Warhol je tedy tvůrcem a iniciátorem POP-ARTu.

.Andy Warhol (1928-1987) - vlastním jménem Andrew Warhola

Americký malíř, grafik a filmař slovenského původu, iniciátor a vůdčí osobnost pop-artu. Narodil se v Pittsburghu (Pennsylvania). Původně byl uměleckým návrhářem a komerčním výtvarníkem, na konci 50. let začal malovat. Byl posedlý touhou po slávě, popularitě a bohatství. A to vše se jedné z největších postav moderního umění Andyemu Warholovi vyplnilo. Jeho typické obrazy znázorňující každodenní banality - polévkové konzervy či lahve od coca-coly, stejně jako portréty slavných, mu získaly proslulost. Peněz měl také dost. Vždyť za portréty, které maloval na počkání, si účtoval 25 tisíc dolarů. Jeho celkový majetek se odhadoval na desítky milionů dolarů. Warhol fascinoval drzími nápady, tvrdil, že krása je všude a ve všem. A není rozdílu, zda na tváři hollywoodských hvězd, které portrétoval, či na plechovce Campbellovy polévky. Američana se slovenským původem okouzila konzumní společnost a americký svět plný reklam. Warhol, nadán výjimečným talentem a motivován touhou po penězích a slávě, dokázal reklamu povýšit na umění. "Největším uměním je vydělat peníze," říkával. Jeho vztah k penězům vystihuje i plátno s dolarovými bankovkami, které vzniklo, když jedna přítelkyně Warhola požádala, aby namaloval to, co miluje nejvíce. Na vrcholu uměleckého života se ocitl v šedesátých letech, kdy ve Spojených státech vlna pop-artu dosáhla největšího rozmachu. Nesmírně pracovitý umělec zbohatl a mohl si dovolit vlastní ateliér - 'Továrnu', kde vznikala všechna jeho známá díla té doby. Stala se otevřeným místem střetávání a práce velkého množství lidí. Stejně tak byla místem nekonečných večírků plných nevázané zábavy, drog a skupinového sexu. V Továrně trávili čas představitelé filmu, poezie a hudby, ale i děti z bohatých rodin. Chodit sem bylo prostě módou. Tady také začal Andy natáčet filmy. Zbožňoval sedět v pozadí a snímat mládež kamerou, v čemž se projevil jeho sklony k voyeurismu. V jeho experimentálních filmech, které se vyznačovaly extrémní délkou, absencí střihu a minimálním dějem, se z neznámých chlapců a dívek stávaly superhvězdy, kdykoli se jemu zachtělo. Prosazoval transvestity, homosexuály a hvězdy undergroundu. V dalším období se zaměřil na realistické zobrazování erotických scén. "V budoucnu bude každý slavný 15 minut," říkal s oblibou. Typickým filmem je 'Sleep', jež "líčí" šestihodinový spánek muže. Celkem produkoval více než osmdesát snímků. V roce 1963 začal s masovou produkcí síťotisku, vytvářel série nekonvenčních portrétů slavných osobností. Od roku 1965 sponzoroval skupinu 'Velvet Underground', se kterou posléze navázal těsnější spolupráci. Hektické období Warholovy bezstarostné tvorby osudově ukončil v roce 1968 atentát, který na něj v 'Továrně' spáchala jedna z jeho hereček. Přežil, z jeho života se však navždy ztratily dřívější extravagance, lehkomyšlnost a nespoutanost. Místo toho jej ovládl strach ze smrti a paranoia. Až do konce života se věnoval svému časopisu 'Interview' a portrétování. Ročně prý zvládal 50 až 100 portrétů, mezi nimiž byla taková jména jako Mao Ce-tung, John Lennon, Elvis Presley či Marilyn Monroe. V neobyčejně citlivé povaze umělce, který též psal knihy a vášnivě rád fotografoval, bylo takřka nemožné se vyznat. Mnozí jej považovali za podivína a vyšinutého blázna. Rozpornost jeho osobnosti ještě umocnil nevšední zjev, kvůli němuž se údajně velmi trápil. Hubený Warhol nesnášel, když se ho někdo dotýkal, měl bledý obličej a chladné neosobní oči. Neustále nosil typickou bílo-stříbrnou paruku. Homosexuál Warhol měl velmi blízký vztah k matce, s níž až do její smrti sdílel domácnost. Jeho otec, který si to do Spojených států i s rodinou namířil z východního Slovenska, zemřel, když Andyemu bylo 13 let. O tom, že Warholův fenomén stále žije, se mohou v současné době přesvědčit návštěvníci umělcovy výstavy v 'Národní galerii' v Praze. Svým dílem a svými postoji vytvořil model umělce jako neosobní (snad až prázdné) figury, která může být přesto slavnou hvězdou. Zemřel v 58 letech na selhání srdce po banální operaci žlučníku. Jeho pohřbu v rodném Pittsburghu se zúčastnilo několik tisíc lidí.

Andy Warhol ovlivnil současné umění jako málokterý umělec před ním. Měl podobný vliv jako třeba Pablo Picasso a stal se všeobecně známou osobností, hvězdou, celebritou, jejíž tvář je spojována se slávou, penězi a úspěchem.

.Dílo Andyho Warhola

Mezi jeho díly najdeme opakující se řady vyobrazení produktů a osobností. Např. plechovky Campbellové polévky, flašky Coca Coly, obrazy Marlin Monroe a Elvise Presleyho. Obaly desek Velvet Underground, Rolling Stones a mnoho dalších.

.V roce 1991 bylo v Medzilaborcích na slovensku otevřeno Muzeum moderního umění Andyho Warhola .

Představitelé Pop Artu:

K americké škole pop-artu patřili mj. i Robert Rauschenberg, Jim Dine, Roy Lichtenberg, Claes Oldenburg, Tom Wesselmann nebo George Segal;
z anglických umělců do vývoje pop-artu zasáhli Richard Hamilton, David Hockney anebo Allen Jones.

RICHARD HAMILTON (1922; VB)

Hrál klíčovou roli v britské větvi Pop Artu. Užívá ve své práci různé symboly masmédií, populární kulturu a reklamní triky 60.let. Přesto, že jeho tvorba postrádá barevnost amerického Pop Artu, jeho práce je vyjimečná kombinace tehdejších kulturních vlivů. Jeho nynější práce obsahuje především vysoce politické předměty, a ke své tvorbě často užívá počítač.

DAVID HOCKNEY (1937; VB)

Přesto, že se narodil v Anglii, žije a tvoří nyní v Los Angeles. Tam se stal oficiálním malířem Kalifornie. Ve svých dílech se inspiroje bohatstvím a blahobytem Kalifornie. Slavnými se z jeho tvorby staly především série plaveckých bazénů a zavlažovačů na trávu. Miluje atmosféru předměstí.

ALLEN JONES (1937; VB)

Ve svých velmi erotických a provokativních pracích zdůrazňuje sexualitu a sexuální žádostivost. Ve svých dílech kombinuje ženské a mužské prvky, tak aby dosáhl vyvážené kombinace bisexuální povahy lidské psyché. Často provokativně ztvárňuje ženu tak, jak je viděna muži, což je často pro veřejnost velmi skandální. Často si vypůjčuje prvky ze světa masmédií, je proto spojován s hnutím Pop Artu.

ROBERT RAUSCHENBERG (1925; USA)

Na svá plátna přenášel objekty každodenního života se stejnou přirozeností, s jakou jiní malíři užívali tradiční barvy. Jeho styl a novátorství se tak vlastně staly inspirací pro hnutí Pop Art v USA, které čerpalo z průmyslové kultury a nových technologií.

.ROY LICHTENSTEIN (1923 – 1997; USA)

Jeho malby jsou nadměrně zvětšené kopie rámečků komixů s dialogy, neosobními černými čarami a barevnými puntíky na levném papíře. Lichtensteinovo slavné užití komixu se stalo pro Pop Art typickým. Otevřeně totiž používal prvky masové kultury, industriálního prostředí a směsici ironie a parodie.

Pop-Art se objevil v dobách umělé hmoty, experimentů a protestu mladého pokolení proti měšťanským normám, v době módy dlouhých vlasů a minisukní. Pop kultura je spojována s prostým, banálním a nevkusným stylem, křiklavými, jiskřivými a vyzývavými barvami (.důkazem vkusu této doby je obal desky Beatles, na kterém vidíme čtveřici chlapců z Liverpoolu oblečených do obleků v šokujících ostrých barvách: žluté, růžové, modré a červené).

V 60. letech se stal pop art stejně důležitým jako národní vlajka Spojených Států. Našel spousty příznivců, protože byl přístupný, jednoduchý a srozumitelný pro všechny.

Hlavní inspirací těchto umělců byly útržky novin, knížek, reklam a komiksů. Odložené předměty jako rádia, žebříky, staré židle, vyčpaná zvířata, technické předměty jako sportovní auta, magnetofon, vysavač, hollywoodské hvězdy. Andy Warhol, čelní představitel tohoto směru, se soustředil na levné průmyslové výrobky ze supermarketů, reklamy a televizní filmy.

Do českého prostředí se tento směr dostal především zásluhou **Jiřího Balcara**, který roku 1966 navštívil Ameriku, místo zrodu pop-artu. Spoustu metod tvorby koláží si vymýšlel **Jiří Kolář** (1914 - 2002), který na konci 50. let došel k rozkladu přirozené poezie a vytváření typogramů, asambláží a koláží, v nichž kromě útržků nejrůznějších druhů písma využíval reprodukce slavných uměleckých děl.

Průvodním jevem pop-artu je tzv. **happening**, neboli způsob umělecké tvorby, kde se počítá s aktivní účastí přítomného publika na tvůrčím procesu, jenž probíhá za neustálé improvizace. V Čechách se jeho propagátorem stal především **Milan Knížák** (1940), současný generální ředitel Národní galerie v Praze.

Každý z vás si může zhotovit na počítači svůj pop artový obrázek, nebo fotku sám. Pro zhotovení vlastního pop artu existuje počítačový program pod názvem **Aritmetický Pluton**.

V současné době zažívá móda velký návrat do 60. let a k umění pop-art. V nové interpretaci a s rozumným přístupem tvoří vtipné projekty, které šokují veselou barevností. Čisté, svěží a sexy stříhy jsou zdobené šlénými motivy ze světa kybernetiky, geometrickými figurálními a předměty patřícími do každodenního života. Návrháři dekorují své modely odvážnými zakončeními, lemovkami, stužkami, krajkami s květinovými motivy nebo různorodými detaily z umělé hmoty. Velká červená ústa, zeleno-fialové polibky, postavy krásných žen, nepopsatelné tvary lidských očí, malované kabelky, komiksové kresby, části časopisů, graffiti jsou stále častějšími hosty na spodním prádle. Nešokují, ale baví. Inspirací pro prádlo ve stylu pop art je nekonečná řada, proto lze očekávat, že se v našich šatnicích zabydlí na dlouhou dobu.

V dnešní době se vyrábí velká spousta nejen oděvů, ale i předmětů ve stylu pop art. V tomto stylu se může vyrábět snad vše, na co se podíváme. Výjimku netvoří ani šperky, koberce a podlahové krytiny, nebo i třeba porcelánové nádoby. Věci všedního života, vše to co nás obklopuje, tam všude může být využíván pop art.

Jak řekl Andy Warhol: "Všechno je krásné. Pop art je vším."